

- 7 legatario usufructum suae hereditatis. Bartoli, Grassi, Ruini, & Menochii, in proposita quaestione declarationes adductae.
- 8 Et ultra ipsos, Pauli de Montepico resolutio in hac materia noviter relata, & probata.
- 9 Usufructuarium quocumque hereditatis non teneri solvere a alienum, ex sententia quorundam, qua defenditur per Auborem, & num. seqq.
- 10 L. ultimam, ff. de usufructu legato, non probare id, ad quod allegatur pro Communi.
- 11 L. si quis servum, §. ult. cum l. seq. ff. de leg. 2. communem sententiam non probare, & num. seqq.
- 12 Legatarium certae partis hereditatis, non haberi loco heredis in ea parte, & consequenter nec transire in eum onera hereditaria, cum Cumano, contra Communiem.
- 13 L. mulier, 22. §. finali, ff. ad Senatusconsultum Trebellianum, explicata.
- 14 L. si quis servum, §. ult. ff. de legatis 2. verus intellectus adductus.
- 15 D. Gabrielis Henriquez honorifica mentio facta per Auborem.
- 16 Perum Augustinum Morlam, superiorem resolutionem contra Communiem, ex privatis scriptis D. Gabrielis Henriquez transcripsisse, prout hoc num. adnotatur.
- 17 Usufructuarium omnium bonorum non teneri solvere a alienum, ex sententia Bartoli.
- 18 Nonnulla jura, qua adduci solent pro opinione Bartoli, minime probare eam.
- 19 Usufructuarium omnium bonorum non teneri ad solutionem a alieni, sed heredem ipsum, ex communi sententia contra Bartol. prout hoc num. explicatur.
- 20 Executionem pro a alieno, vel pro debitis testatoris, non esse petendam adversus usufructuarium omnium bonorum, sed adversus heredem, seu hereditaria bona.
- 21 Pro opinione communi contra Bartolum nonnulla fundamenta, & jura adducuntur.
- 22 Socini inductionem contra Bartolum, ex textu in l. 1. ff. ad Trebellianum, contra Jasonem, & Ripam probandam, & num. seq.
- 23 Lex nova aliquid disponens in uno ex casibus per antiquam legem equiparatis, extenditur ad alium.
- 24 Resolutionem communem contra Bartolum extendi, & limitari nonnullis modis, remissive.
- 25 Usufructuarium omnium bonorum, an teneatur impensas funeris, & infirmitatis persolvere?
- 26 Usufructus omnium bonorum cum relinquitur, qua debeant ante omnia de corpore hereditatis deduci?
- 27 Usufructuarium omnium bonorum, utrum credita hereditaria exigere possit?
- 28 Item an fructus nominum, seu sortis?
- 29 Instrumenta, & alia scripturae apud haeredes debent remanere, non autem apud usufructuarium.

Usufructuarium omnium bonorum ex testamento, vel ex alia ultima voluntate, an, & quando teneatur solvere a alienum a testatore relicto, frequenter disputari solet in hac materia, atque a multis quidem tractatum, a nonnullis vero optime, atque perfecte declaratum est: quorum numero, & ante alios, eruditè explicavit Covar. *variar. resolut. lib. 2. cap. 2. per totum.* Michael Grassus *receptar. sententiar. §. legatum, q. 35. per totam,* optime Menoch. *lib. 4. praesumpt. 143. per totam,* horum vestigia sequutus: Et Bartoli scriptis in l. ultima, ff. de usufructu legato, attentè praelectis, nonnullos casus constituit, quibus praesens ista quaestio distinctione, & resolutione explanabitur.

Primo igitur constituendum est, quod cum certarum rerum usufructus legatur, utputa illius, & illius fundi, usufructuarium minime teneretur ad onus a alieni solvendi, ut expressim cautum est *posteriori parte l. ult. ff. de usufructu legato:* ubi notant Bartol. & alii, num. 1.

Et probatur etiam in l. 1. §. si haeres, ff. ad Trebellianum, Aretinus in *conf. 116.* Franc. Marc. *decis. 814. num. 1. & decis. 533. n. 6. l. p. & esse communem, ac frequentissimam omnium sententiam, testatur Covar. variar. lib. 2. d. cap. 2. num. 1. in principio.* Guillielm. Benedictus in *cap. Raynuntius, de testamentis, verbo, caetera bona, n. 44.* Villalobos *communium, conclus. 61. in verbo, usufructus.* Joannes Garzia *de expensis & meliorationibus, cap. 11. num. 61. vers. & in primis jure communi.* Mich. Grassus *§. legatum, quaest. 35. num. 3.* Menochius *lib. 4. praesumpt. 123. num. 5.* Parladorius *rerum quotidianar. lib. 2. p. 4. cap. finali, §. 2. n. 6. fol. 196.* Achilles Pedrocha. qui veram reddit, & communem hujusce conclusionis rationem in *conf. 7. n. 131. & seqq. ii omnes aperte intelligunt, in praedicto casu usufructuarium integrum usufructum habiturum absque deductione aliqua debiti, & haeredem ex aliis bonis, vel vendendo proprietatem salvo jure usufructus, solvere teneri a alienum, si quod sit, ut annotavit expressim Aretinus d. *conf. 116.* Castrensis in *conf. 294. In causa qua vertitur Bononia, col. ult. lib. 2.**

Et hic casus procedit, etiam quando testator legavit usufructum bonorum mobilium, & immobilium, vel partis eorum; nam adhuc usufructuarium iste, cum rei particularis legatarius dicatur, non teneretur solvere a alienum, nec pati, rem aliquam mobilem, vel immobilem alienari ab haerede pro a alieni satisfactione: ita sentit Bartolus in *dist. l. ult. ff. de usufructu legato, cum quo transeunt communiter omnes, ut testatur Covar. dist. cap. 2. num. 3.* Guillielm. Benedictus in *dist. cap. Raynuntius, verbo, caetera bona, num. 43.* Grassus *dist. §. legatum, quaest. 35. num. 5.* & cum aliis Menoch. *lib. 4. dist. praesumpt. 143. num. 6.* qui dicit, casum superiorem procedere multo fortius, quando testator legasset rem certam pleno jure proprietatis, & usufructus, & refert Castrensis sic tenentem in *conf. 294. col. ult. versic. nam & idem esset.*

Procedit etiam praedictus casus in usufructuario quartae, vel quintae partis bonorum, qui non potest conveniri, nec ad solutionem a alieni teneretur; nam bona dicuntur deducto a alieno, l. *subsignatum, §. bona ff. de verbor. significatione:* idèque cum ipse habeat usufructum tantum eorum bonorum, qua deducto a alieno superant, non potest pro debito aliquo conveniri, sed haeres conveniendus est, qui hanc deductionem facere debet, reliquumque ex manu dare legatario, ut ex communi relinquitur Rodericus Suarez in l. *quoniam in priorib. ampliatione 7. num. 12. & 13.* Covar. *d. cap. 2. n. 2. vers. Tertia conclus. & sequitur Grassus d. quaest. 35. n. 4.* Menoch. *dist. praesumpt. 123. n. 10.*

Secundo, & principaliter constituendum est, usufructuarium tertiae, quartae, vel quintae partis hereditatis, teneri ad a alieni pro ea parte solutionem: sic scripsit Bartolus in *dist. l. ultim. n. 2. ff. de usufructu legato:* sequuntur Matheslanus, Ruinus, Paulus de Montepico, Guillielm. Benedictus, Francisc. Marcus, Turisanus, & alii, cum quibus ita tenent Covar. *dist. cap. 2. num. 1. vers. Secunda conclus. Grassus d. quaest. 35. num. 6.* Menoch. *lib. 4. dist. praesumptione 143. num. 3.* Borgninus Cavalcanus *de usufructu mulieri relicto, num. 216. fol. 423.* Joannes Garzia *dist. cap. 11. nu. 61. in fine, versic. rursus nec in usufructuario:* Et ii quidem securius probarunt id, quando testator reliquisset legatario usufructum suae hereditatis, ut cum aliis probavit Menochius *ubi supra, num. 2.*

Subdit tamen Bartol. in *dist. l. ult. ff. de usufructu legato, num. 2.* quod usufructuarium, si haeres ejus poterunt finito usufructu deducere sic solum, quasi innuens aperte, quod fructuarium solvere teneatur de suo, & non ex redditibus, si fructibus bonorum; possit tamen postmodum sic solum deducere, vel repetere: & sequuntur Guilliel. Benedict. in *dist. cap. Raynuntius, de testamentis, verbo, caetera bona, num. 43.* Matheslanus in *notabili 4.* Francisc. Marc. *decis. 835. n. 1.* Et hanc opinionem

nionem esse aequitati proximam, sed jure non probari, dicit Covar. *variar. l. 2. dist. cap. 2. n. 2. in princip. & probabiliorum firmat Parladorius rerum quotidianar. lib. 2. cap. finali, 4. part. §. 2. n. 6. fol. 197.*

Verum his non relatis, contrarium; imò talem deductionem fieri non posse, contra Bartolum tenet Michaei Grassus *§. legatum, d. quaest. 35. n. 6.* Menochius tandem, qui superiorum mentionem non facit, *lib. 4. d. praesumptione 143. n. 4. ex mente Ruini, in conf. 41. n. 2. lib. 2.* aliam viam sequitur, existimatque, quod si usufructuarium ab initio coactus solvit ex proprio, nec postea percipit tot fructus, quot ex ipsis tantundem conseqi poterit, residuum poterit ex proprietate retinere: quod si tot fructus, vel plus percipit; nihil amplius deducere, nec retinere ex proprietate poterit. Sed quidem mirandum est, praedictos Patres, maxime Menochium (qui in hisce rebus perscrutandis diligentissimus esse solet) silentio praetermississe ea, quae ex mente Baldi, Castrensis, & Alexandri in proposito resolyit, & dabium hoc utiliter tractat Paulus de Montepico in l. *Titia cum testamento, §. Titia cum nubere, de legatis 2. quaest. 59. n. 167. a principio, usque ad vers. sed ista plane procedunt.*

Quo loco in primis cum Castrensis firmat, quod haeres antequam tradat bona ad utendum, & fruendum, debet primo deducere a alienum, & satisfacere creditoribus, si sit legatus usufructus omnium bonorum, si haeres, ut sic a principio non cogatur, secundum hanc doctrinam, aliquid solvere usufructuarium, nec habeat necessesse postea deducere, si retinere: Differt ergo haec sententia ab aliis; primum ab opinione Bartoli docentis in hac specie, cogendum fructuarium solvere a alienum ex proprio, postea tamen finito usufructu, ipsum, vel haeredem ejus deducere, aut reperiturum. Differt secundo a resolutione Grassi adducta supra, ut ex dictis constat aperte. Differt tandem ab opinione Ruini, quam probavit Menoch. loco relato supra; nam cum creditoribus ab initio alia via satisfieri debeat, praefata distinctio locum habere non poterit.

Secundo & principaliter (quod etiam superiori, & communi resolutioni omnino est contrarium) Paulus ipse de Montepico Matheslanum, & Castrensem sequutus in lectura, & consiliis relatis *ibid.* defendit securius, usufructuarium non posse conveniri, multoque minus ex ipsis fructibus debere satisfacere creditoribus, etiam si sub nomine Quotae hereditatis relicta sit usufructus: sed haeredem conveniendum esse, & consequenter usufructuarium quotae hereditatis non teneri solvere a alienum, contra Communiem: sed idem dicendum hoc casu, quod in alio, cum usufructus omnium bonorum relinquitur, ut dicebamus *n. praecedenti, in princ.* Et hanc partem longe veriore, & tenendam crediderim; tum ex fundamentis adducendis infra; tum etiam, quia fundamenta Communiis nec juris ratione subsistunt, nec probant illam: nam primum deducitur ex l. *ult. juncta glossa in vers. sub vocabulo hereditatis:* & tamen ille textus non probavit, ad quod allegatur communiter: ibi enim non fit mentio Quotae hereditatis, nec usufructuarium compellitur creditoribus respondere, & de fructibus satisfacere, vel proprio patrimonio solvere; sed solum deciditur, legato usufructu sub nomine Quotae, veluti tertiae patris, a alienum deducendum esse ex proprietate bonorum, ita ut haeres, & fructuarium sentiant onus a alieni, quia proprietates bonorum deficit haeredi, & usufructus etiam minuitur usufructuario; quod secus est cum certae rei usufructus legatur, veluti fundi, quia tunc nullo modo a alienum pertinet ad usufructuarium, sed totum deducendum est ex illis bonis, quae remanent penes haeredem, ut supra, *hoc eod. capite observatione 1. ex n. 1.* dicebamus.

Secundum fundamentum Communiis desumitur ex textu in l. *si quis servum, §. ultimo, cum l. seq. ff. de legatis 2.* quem post alios expendit Covar. *lib. 2. variar. d. cap. 2. n. 2. in princip.* Pro cujus explicatione animadvertit Joan. del Castillo *Quot. Contro. Juris, Tom. I.*

to in primis: quod, dato, ut ille textus probaret id, ad quod allegatur communiter, quod tamen certum non est, nihil in contrarium urgere potest: quoniam loquitur in legato Quotae hereditatis pleno jure, si ve quoad proprietatem, in quo is qui honoratur, tenetur subire onera pro portione sibi relicta, quod non aequè adaptari potest ad usufructuarium hereditatis, cum multum interfit, an proprietatem quis, an usufructum ex testamento consequatur. Secundo animadverto, juris ratione rectè perpenfa, facile suaderi, legatarium certae partis hereditatis, non haberi loco heredis, in ea parte, & consequenter nec transire in eum onera hereditaria, prout contra Communiem subtiliter, & verè tentavit Cumanus in *dist. l. si quis servum, §. ult. ff. de legatis 2. & in l. non amplius, §. 1. eod. tit. & sequitur Crotus in l. 2. n. 26. ff. eod. tit. de legatis 1.*

Quorum sententia probatur primo, ex textu in §. *sed quia haeres, vers. post quod Senatusconsultum, Instit. de fideicommiss. heredit. juncta expositione glossae ibi.* Quae confirmatur autoritate Ulpian in *fragmentis, titul. 24. vers. sicut singula, & tit. 25. vers. ex Pegasiano.* Juxta quam probat ille textus, non transire onera ipso jure in eum, cui pars hereditatis legabatur, sed oportere interponi stipulationes de dividendis oneribus.

Secundo probatur, per textum in l. *mulier, 22. §. finali, ff. ad Trebellianum:* ubi is, cui pars hereditatis legatur, non sustinet vicem haeredis, cum in tali legato non habeat locum Senatusconsultum Trebellianum, ut clarè probatur ibi, quidquid aliter contendat explicare Craveta in *rubrica, ff. de legatis, l. n. 87.* Nec obstat text. in *dist. l. si quis servum, §. ult. qui contra Cumanum expendi solet;* nam rejecta interpretatione Croti in l. 1. n. 30. *ff. de legatis 1. & omiffis nonnullis adductis per Andream de Angulo ad l. meliorationum l. 5. tit. 5. gloss. 9. ex n. 2.* verè dicendum est: Quod onera, de quibus tractatur ibi, non transeunt in eum, qui pars hereditatis legatur est; id quod manifestè probatur *ibidem,* dum dicitur, ex ea parte non esse deducendum funeris impensam, neque pretia servorum manumissorum, quoniam ea onera, sicut nec alia, non transeunt in eum legatarium, nisi interpositis stipulationibus, de quibus in d. §. *sed quia haeres, Instit. de fideicommiss. hereditat.*

Unde textus ille potius retorqueri potest contra Communiem; nam si in legatarium Quotae hereditatis non transeunt onera, multò minus transire poterunt in eum, cui ejusdem partis hereditatis solus usufructus legatur: & ita hanc opinionem contra Communiem (ne unquam alienum aliquid tacito Authore usurpasse nobis contingat) defendebat quondam Salmaticus insignis quidem, atque eruditus praceptor noster Doctor Gabriel Henriquez, qui tunc in lectura extraordinaria, summa omnium approbatione interpretabatur textum in l. 1. ff. *ad Senatusconsultum Trebellianum.* Nunc vero primariae Cathedrae juris Caesarei proprietatem obtinens, jus ipsum Caesareum non minus subtiliter, quam verè interpretatur: eo verò non relato, superiorem resolutionem ex privatis ipsius scriptis novissimè transcripsit Petrus Augustin. Morla *empovii, 1. part. tit. 12. de variis quaest. qu. 2. n. 11. per totum.*

Tertio & principaliter constituto, dubium esse, quando testator reliquit usufructum omnium bonorum, an usufructuarium teneatur solvere a alienum? Et Bartolus in *dist. l. ult. ff. de usufructu legato, n. 5.* expressim docuit, hunc usufructuarium teneri solvere a alienum. Baldi in *conf. 23. in fine, lib. 2. & in conf. 477. lib. 3.* Pract. Papien. in *forma libelli, quo agitur ad doctem, in verbo, dedit, & legavit, colum. 2.* cum quibus simpliciter transit, nec amplius disputat ex Scripitoribus hujus Regni, solus Joann. Garzia *de expensis & meliorationibus, cap. 11. n. 62. versic. quod si relinquatur usufructus omnium bonorum:* & ii moventur primo per text. in l. *usovi meae, 37. ff. de usufructu legato, qui nihil probat, ut rectè ostendunt Covar. variar. lib. 2. dist. cap. 2. n. 4. in princip.* Menochius *lib. 4. dist. praesumptione 243. n. 9.* Petrus Augustinus